

СЕЙЛМУХАНОВ Муса

Нохчийн халкъан яздархо – Сейлмуханов Муса вина 1948-чу шеран 25-чу мартехь Казахстанехь. 1957-чу шарахь Мусагеран доьзал Нохчийчу ца боьрзу. Шен дай баьхначу юьртахь Элстанжахь юккъера школа чекхийоккху Мусас. Оццу школехь, эскарера цӀавеанчул тӀаьхьа, хьехархочун болх бан волало иза. Балхахь мукъа а ца волуш, Нохч-ГӀалгӀайн хьехархойн институт а чекхийоккху Мусас. Цъана муьрехь «Даймохк», «Голос Чеченской Республики», «Колхозан дахар» газеташкахь жопаллин секретаран даржехь а, масийтта шарахь Наур кӀоштан «Терская правда» газетехь коьртачу редакторан заместитель волуш а белхаш бина цо. Стихаш язъян волавелла 80-чу шерашкахь. Уьш зорбане йийлина республикехь арахоьцуш долчу газеташ тӀехь а, журналаш тӀехь а. Стихийн масех гуларан автор ву Муса – «Уьдучу шерийн лорахь», «Жима доттагӀ», «Иллешка дирзина дош», «Черчийн доьзал». Муса вина 70 шо кхочуш НР-н яздархойн Союзо зорбане яккха кечийна «Бералла – хаза хан» цӀе йолу берашна лерина стихийн гулар. Цуьнан цъайолчу байташ тӀехь иллеш даьхна нохчийн иллиалархоша. 2015-чу шарахь 10-чу апрелехь Нохчий Республикан Куьйгалхочо Р.А. Кадыровс шен Указаца «Нохчийн халкъан яздархо» аьлла, сийлахь цӀе тиллина Мусана.

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Цуо вуно жигара дакъалоцу белхашкахь а, тайп-тайпана мероприятеш вовшахтухуш. Бераш патриотически дог-ойланехь кхетош-кхиоран балхахь дуккха а шерашкахь беркате къахьегарна а, кхоллараллин балхахь билгалболу кхиамаш бахарна а НР-н Парламентан цIарах а, Правительствоон цIарах а, ткъа иштта дуккха а министерствийн а, ведомствийн цIарах а сийлаллин грамоташца совгIаташ дина Мусана. Тахана а Невран кIоштан тIетоьхначу дешаран учрежденехь Берийн-кегийрхойн туризман а, мохкталлархойн а Центрахь методистан болх беш ву Муса. Цуьнан хьехархочун белхан стаж – 45 шо ю.

□

□

□

□

Иллийн ницкъ

Иллийн я эшарийн хилла бац цкъа а тоам,

Дахаран некъаша хийцарх шен амат, куц.

Боккха бу дуьненчохь дехачу адамийн лаам, –

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Иллеша ло царна кхин дIа а вахаран ницкъ.

Пондаран мукъамо керчаеш тулгIенаш хьалха,

Эшарийн аз кхийда стигланан есалле, хьекъа...

Иллеш ца хилча, хир дара хIара дахар цхьалха, –

Цо бен яшор яц даг тIера зарзйоьлла мекха.

Шерийн къаналле доьду дIа къоналлин гIора,

Деган апаре дерзош шен гIелделла пхенаш.

Пондаран мукъамо гIаттаво меттара хIора а,

Самайоху шераша дIа мел ихна хенаш.

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Иллийн я эшарийн хилла бац цкъа а тоам,

Дахаран некъаша хийцарх шен амат, куц.

Боккха бу дуьненчохь дехачу адамийн лаам. –

Иллеша ло вайна кхин дӀа а вахаран ницкъ...

Хьо юхаелча Дала

Юхаелча, цхьана минотана хьо, Дала

Дийцаза диснарг хьобга делхон дӀа.

Серлайохуш сайн ойланийн кхане,

Хьан когашна барташ дохуш Ӏен.

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Белхо хьоьга кийрахь ІаьІна бала, –

Галатех сайн буьзна шерийн дуо.

Юхаелча, цхьана минотана хьо, Дала –

Борьзур бара сан массо чевна муо.

Хьай оьзда васт дуьтуш тхьоьца даха,

Цуьнца цхьаьна буьтуш кошан барз,

Хьо дІаяха, кешнийн хьармехь яха,

Суна юьтуш корехь зІаьнарш яжа.

Сагатдо хьуна, жимчохь санна, нана!

Муха лачкьор дІа и дегалийжам ас?

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Барзлуш хилча, тle мел йоглу кхане, –

Ца гуш хилча, дагна хьоме васт...

Ларделахь дош

(Кланте)

Юьхь дуьхьал аьллагуч ма вала дохко,

Тпаьхьашха олучух ларделахь дош.

Харц цle кхоьллина, вийцарх а махко, –

Бакъдерг дуьсур ду, вилларх а коша.

Халахетар, хазахетар лoьхуш ца доглу,

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Хьо цунна хилалахь даима кийча.

Диканна диталахь даьккхина догла, –

Оьзда мотт хир бу хьан цуьнца бийца.

Дадевлларш дадахна, даьржина пана...

Уьш леха ма глерта, дагна беш ницкъ.

Хастамбеш вахалахь яьккхинчу ханна, –

Дела ву латтош верг шен лаьшна рицкъ.

Ойланаш кегошшехь, дауьду вайн хенаш,

Керчабеш къаналле зарзбелла хюз.

Цо денна хьекхош вайн синан пхенаш, –

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Даяхна яьлла хан хобтуьйту моз.

Барз буьтуш д'адоьрзу мел деха дахар,

Коьртте доьг'на чурт – вахаран теш.

Мел дукха гулбаларх, буьсур бу бахам –

Вахалахь, хьаналчун сий-ларам беш!..

Генахь хиларх

Могуш-маьрша хьо хилийла лууш,

Ваьлла хиларх хьуна гена со, –

Хилла безам, де мел дели, кхуьуш,

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

ЧагIлур бу, ларъеш вонах хьо.

Со Iехийна, сирла шовдан коърте...

Хено хьобстуш, цхьа кхин лаьттар ву.

Дагна хьоме хьо кхиъначу кхерчан

Сийдеш, иэсехь безам лаьттар бу.

Хьан ирсана денна аьтто боьхуш,

Генахь хиларх, Деле йобхур ю!

Синхьаам а хаьдда, кхоллам лобхуш,

Синтем байна, балехь хьийзар бу.

Иллийн ницкѳ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Вайшинна юкѳа йоѳлла хиларх херо,

Хиларх шога вайн кѳастаран некѳ,

Валор ву со, мацца а цѳъана дийно,

Сатийсамца, ирс левзинчу керта.

Холча ма хитта

Холча ма хитта, йо!, дахар ду доца.

Ойланаш дукха ярх а, цѳъа деза кѳаста.

Цѳъана дийнахѳ безаман гуро хо лацахѳ,

Елалой, екхалой, ахѳ дуѳне хѳаста!

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Ойланийн мазлаглахь дог дита лела,

Марзонан дургал цуо гулдйр ду тле,

Дита и бацалахь сирла тхи мийла,

Иэшахь цуо йойур ю шеконан це.

Генаха мел гинарг хилийта кхочуш,

Елалой, екхалой, малхаца глатта!

Дуьненчохь хлумма дац безаме кхочуш,

Цуьнца хьайн ирс хьуна карор ду атта.

Цхьанненна а со ца уьду тлаьхьа...

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Амал а ца йоглу сан цхъаьнцце, цхъаьна.

Воккхачуьнца гиллакх лоций, воглу со тлаьхъа,

Сайл жиманиг кхийта вайн гиллакхашна тлаьхъа.

Ахьмад-Хъаьжа

Лайра къомо луьра хенаш –

Кегий, бакхий баланаш.

Амма глъттира Къонах хенан,

Серлайохуш ойланаш.

Ахьмад-Хъаьжа хьалха волий,

Иллийн ницкэ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Нийсачу новкэа долу кэам:

Нохчийчов вайн парглатйолу –

Машар члагбеш, йоьду хан.

Халкэан тешам – Сийлахь лакхе!–

Кэонахчуьнга кховдий дарж!

Нохчийн байракх ойуш леккха,

Лаьмнийн коьрта тилли таж.

Маржа яI хьо, дуьне-дахар,

Хэан чохь кхуьу тешнабехк:

Зулам дезаш болчу наха,

Делхий адам, нохчийн мохк.

Вилларх Къонах лаьттан кийра,

Хих дӀаидарх зама, хан,

Дегнаш мел ду нохчий кийрахь,

Вехар ву и вайца цхьаьна!

Бовр бац цуьнан нуьре Седа,

Йовр яц мехкан кхерчахь це:

Тодеш, хаздеш къоман дахар,

Таьхье мел ю вайн дикчу ден!

Хьо хьалхавелира

Нохчийн Республикан Хьалхарчу Президентан,

Россин Турпалхочунна Кадыров Ахмад-Хьаьжина.

□

Нохчийчохь тлеман кIур базбала боьлча,

Адамийн къизалла совийла йоьлча,

Декъазчу синошка мохь-орца даьлча, –

Хьо хьалхавелира, халкъ паргIатдаккха.

Бакъдинан мостагий Илманца эшош,

Ийманах галваьлларг эхартах тешош,

Бакъонехъ лела дош хлорангга кхачош,

Хъо хьалхавелира, халкъ парглатдаккха.

Клеззигчу тобанца, шен даг чу члагло

Йиллина, длахлоьтти хьан клентан агло.

Къоначийн дог-ойла иркарахлиттош,

Хъо хьалхавелира, халкъ парглатдаккха.

Гевттира хьан клентий, ца бовлуш юха,

Газотехъ эгначийн, байинчийн дубъха,

Зуламдай эшийна, сий-лакхе йоккхуш,

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24

Толамца, Нохчийчоь ахь паргIатъяьккхи.

Барт чIагIбеш, халкъана маьрша некъ баьккхи,

Хийла да Iожаллах кIелхъараваьккхи,

Кхуьучу тIаьхьенна Сийлахь ЦIе йитна,

Турпал-да дIаваха, кIайн дуьне дитна.

Вайн ярташ, гIаланаш юха дIахIиттош,

Исбаьхъа майданаш малхаца гIиттош,

Массо а къаьмнашна маьрша неI йилли,

Яхь йолчу хьан кIанта ирсан тIай тилли.

Иллийн ницкъ

Автор: Administrator

13.07.2018 05:21 - Обновлено 13.07.2018 05:24
